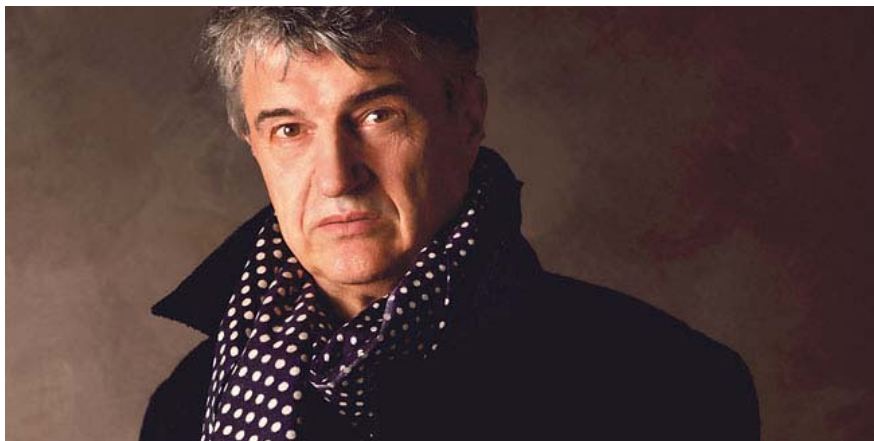

IZLOŽBA VATROSLAVA KULIŠA U LJUBLJANI: 'Ja sam staromodan apstraktni slikar'

Kada sam počeo slikati apstrakciju, kao da sam se opio svježeg zraka slikarstva, vjerojatno se tako osjećaju djeca kada se valjaju po svježoj travi

Nakon **Picassa** i **Pollocka** teško je biti revolucionaran u slikarstvu, kaže slikar i grafičar **Vatroslav Kuliš** te dugogodišnji likovni urednik Opće enciklopedije, s kojim smo razgovarali u povodu njegove izložbe u Cankarjevom domu u Ljubljani koja je otvorena 18. prosinca.

Razne vrste papira

“Umjetnicima su obično najdraži posljednji ciklusi na kojima još uvijek rade, ‘s kojima upravo hodate i u koje ste zaljubljeni’. Zadovoljan sam svojim najnovijim ciklusom koji je posve drukčiji od svega što sam dosad radio.”

Kuliš je izložio radove na papiru u kojima kombinira nespojive stilske fragmente i pokušava ujediniti i harmonizirati različite sižee. Ipak vezu s tradicijom naglašava otvorenim i skrivenim aluzijama i citatima slikarstva 80-ih te dojmom podsjeća na Neue Wilde (Nove divlje) i grafitne umjetnike.

“Ako sam u jednom od zadnjih ciklusa otkrio svoju žensku, suptilnu stranu, kako su pisali, onda sam sad pokazao svoju mušku, ovo su vrlo žestoke slike”, govori Kuliš. “Ciklus nema ime, nisam htio upućivati i usmjeravati, nego puštam da svatko na svoj način doživljava i tumači rad. Radovi su nastali na raznim vrstama papira rezanih iz stometarskih bala od najfinijih akvarelnih do grubih i debelih natrona.” Kuliš i dalje stvara na tragu klasičnih slikarskih medija, ali pokušava komunicirati s najnovijim plastičkim sadržajima i likovnim formama.

“Ostao sam u klasičnim koordinatama i okvirima suvremene umjetnosti i možda će neki reći da sam staromodan u tom smislu. Ne bunim se protiv toga. Nikada se nisam sramio zanata. Pada mi na pamet književni rad Antuna Šoljana koji je bio naš najsvestraniji suvremeni pisac. Vladao je jednakim umijećem svim književnim formama. Još na Akademiji profesor Kulmer mi je govorio kako treba znati sve likovne discipline. Pričao mi je kako je jedno vrijeme živio od ilustracija dok je istodobno radio svoj primarni izričaj. Umjetnost je danas previše, prema mom mišljenju, otišla u verbalnu pretjeranost. Odmakla se od svoje srži i živi u negiranju same sebe. Došlo je do toga da je degenerirala u kliše. Nemam ništa protiv promjena u sistemu, umjetnosti je povremeno potreban žalac i ako se dovodi sistem u pitanje na stanoviti način ga pomlađujemo.”

Muški ciklus: 'Ovo su vrlo žestoke slike' objanjava nove radove Kuliš, FOTO: Goran Vranic

Za novu izložbu u Ljubljani zbog velikih dimenzija radova privremeno je radio u drugom prostoru od 500 četvornih metara jer mu njegov atelje bio premalen. "Način i stil mog slikanja je takav da traži velike površine i puno boja. Toga mi je nedostajalo na Akademiji i stalno sam sanjao o velikim kantama boje i ogromnim platnima. Sada mi se ta želja ostvarila i slikam goleme platna bez opterećenja. Došao sam do toga da su mi standardi 2x3 metra, a često i 3x6 metra."

Murtićev sljedbenik

A Vatroslav Kuliš, poznat po svojim velikim ekspresivnim platnima zbog čega je često nazivan Murtićevim sljedbenikom, počeo je svoju karijeru kao figurativni slikar. "Figuraciju sam jako volio, ali uvijek je u tome nešto nedostajalo da zadovolji moju prirodu. Kada sam vidio reprodukcije američkih slikara 50-ih i izložbe Murtića, Kulmera i Price u Galeriji Forum osjetio sam da je to moj put, kao uzdah olakšanja i oslobađanja neke stege. Kada sam počeo slikati apstrakciju kao da sam se opio svježeg zraka slikarstva, vjerojatno se tako osjećaju djeca kada se valjaju po svježoj travi. Pronašao sam se u apstrakciji, uzbudljivija je, možda najbliža glazbi." Figuraciju niti danas, međutim, nije posve zanemario. Znali su ga zvati i javnim portretistom, s čim se ne slaže jer je napravio, kaže, svega nekoliko portreta istaknutih političara, ali i mnoge svojih prijatelja. Portretirao je prema fotografijama i Krležu, Nazora, Hergešića... "Kada su me počeli svrstavati u portretističke slikare, počao sam bježati od toga. Nikada se nisam smatrao portretistom poput generacije prije mene kao što su bili Dulčić, Ivančić, Stančić, Vaništa. U mojoj generaciji rijetko se neki slikar time bavio, pa mi se možda zato i nametao taj atribut."

Portreti u Saboru

U Saboru vise njegovi portreti nekadašnjih predsjednika Sabora Stjepana Mesića i Luke Bebića. "Za Mesićev mi kažu da mi je to najbolji portret. Želja mi je bila napraviti i portret pokojnoga Borisa Šprema kojega sam i osobno poznavao. Žao mi je što me nisu pozvali da napravim njegov portret." Portrete je Kuliš počeo raditi još krajem 70-ih za Vjesnik, čime si je "popravljao džeparac". "Ostalo mi je u sjećanju kao lijepo iskustvo i druženje s Veselkom Tenžerom i Igorom Zidićem u tom razdoblju. Oni su već bili ozbiljna imena, a ja tek student iz zagrebačke Dubrave."

Nadan Vidošević kupovao je njegova djela dok je još bio nepoznat, otkriva Kuliš. "Drago mi je da postoje političari koji se zanimaju za umjetnost. Unatoč svemu što se piše o njemu, s Vidoševićem imam pozitivno iskustvo. Ima jedna anegdota vezana za njegov portret koji sam radio. Pokazao se drukčijim od mnogih jer mi je rekao da sam ga napravio previše sličnim, da je to više Vidošević nego Kuliš. Rekao mi je 'Evo ti portret nazad, bilo bi mi draže da je to Kuliš. Baci malo više piture gore, ne mora mi ni sličiti.'"

Ljudi ga vole

Osim što su u brojnim privatnim kolekcijama i muzejima, Kuliševe slike krase i mnoge domove ljudi koji nemaju veze s umjetničkim svijetom.

"Možda zato ljudi vole moje slike jer sam ostao mainstream i nisam težio za avangardom. Ne mislim da samo avangarda može biti nešto što je kvalitetno. Brodsky nije nikad pisao avangardne stihove, a jedan je od najvećih pjesnika 20. stoljeća. U slikarstvu se ne može napraviti ništa revolucionarno, ali se može napraviti kvalitetno."